

OBRAZLOŽENJE

NACRTA ODLUKE O USVAJANJU PROGRAMA NOVČANIH POTICAJA ZA UNAPREĐENJE PRIMARNE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE U 2025. GODINI

I. PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje odluke sadržan je u članku 26. Zakona o poljoprivredi („Službene novine FBiH“, broj 88/07, 4/10 i 7/13), i člancima 23. i 104. Statuta Općine Usora („Službeni glasnik Općine Usora“, broj 05/17 i 6/23).

Člankom 26. Zakona o poljoprivredi propisano je da jedinice lokalne samouprave mogu propisati dodatne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede, odnosno osigurati sredstva u Proračunu Općine za poticanje poljoprivrede.

Proračunom Općine Usora za 2025. godinu (Službeni glasnik Općine Usora broj 1/25) predviđena su sredstva „Subvencija za poljoprivredu“ u iznosu od 35.000,00 KM. Služba za gospodarstvo i financije, kao nadležna služba za oblast poljoprivrede, pripremila je Nacrt Odluke o usvajanju Program novčanih poticaja za unaprjeđenje primarne poljoprivredne proizvodnje u 2025. godini i od strane Općinskog načelnika, kao predlagatelja, upućen je na Općinsko vijeće Usora u daljnju proceduru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ODLUKE

Razlozi za donošenje Odluke su:

1. Održivost i utjecaj na razvoj Općine.
2. Intenziviranje poljoprivredne proizvodnje.
3. Povećanje obradivih površina i stupnja njihovog iskorištenja.
4. Intenzivniji ruralni razvoj uz očuvanje okoliša i životne sredine.
5. Ublažavanje porasta troškova sjetve,

Na temelju Odluke o izvršenju Proračuna za 2025. godinu pristupilo je se izradi Programa novčanih poticaja za unaprjeđenje primarne poljoprivredne proizvodnje u 2025. godini.

III. OBRAZLOŽENJE PROGRAMA POTICAJA

Pri izradi Programa novčanih poticaja za unaprjeđenje primarne poljoprivredne proizvodnje u 2025. godini uzeti su u obzir pokazatelji koji utječu na poljoprivrednu proizvodnju, pokazatelji s terena, primjedbe date od strane poljoprivrednih proizvođača, vlastita iskustva u primjeni novčanih poticaja, analiza rasporeda i utroška sredstava za općinski poticaj u 2024. godini, iskustva u razvoju poljoprivrede i sela iz drugih općina BiH, te utvrđena prava i kriteriji na ostvarivanje poticaja za poljoprivredu iz Programa poticaja Federacije BiH i Zeničko-dobojske županije.

Maksimalan iznos svih oblika poticaja po ovom Programu koji može dobiti jedan podnositelj zahtjeva je predviđen u iznosu od 400, 00 KM za fizičke osobe i 500,00 KM za obrte.

Iznos sredstava predviđenih za poticanje primarne poljoprivredne proizvodnje u Proračunu Općine Usora je ostao na prošlogodišnjem nivou. Predviđeni iznos sredstava po jednom aplikantu planiran je na bazi raspoloživih sredstava i broja podnesenih zahtjeva u 2024. godini.

Uzimajući u obzir primjedbe poljoprivrednih proizvođača, kao i analizu utroška sredstava predviđenih po pojedinim stavkama Programa iz 2024. godine pristupilo se izmjeni dijela Programa novčanih poticaja u 2025. godini.

Kod proizvodnje kukuruza dodata je i proizvodnja pšenice.

Program je izmijenjen u pogledu rasporeda sredstava, kao i maksimalno predviđenih sredstava za isplatu po jednom korisniku kod proizvodnje povrća (sa 250,00 KM na 200,00 KM) i visine poticaja po grlu/uzgoj rasplodnih krmača (sa 50,00 km/grlo na 40,00 KM/grlo).

Ukupno predviđena sredstva za isplatu kod proizvodnje kukuruza i pšenice su umanjena za 200,00 KM i taj iznos je preusmjeren na predviđena sredstva za proizvodnju povrća.

Ostali dio predviđenih sredstva je ostao isti kao i prošle godine.

Obrazloženje tabličnog prikaza predviđenih sredstava po stavkama

Obrtnici se mogu prijaviti samo za Poticaj za registrirane obrte. Sredstva predviđena za ovaj vid poticaja su 12.000,00 KM na osnovu analize utroška sredstava iz 2024. godine.

Sredstva predviđena za poticanje proizvodnje kukuruza i pšenice su na osnovu broja podnesenih zahtjeva u 2024. godini predviđena u iznosu od 13.800,00 KM.

Sredstva predviđena za poticanje proizvodnje povrća su sa 1.000,00 KM povećana na 1.200,00 KM s maksimalnom isplatom po korisniku 200,00 KM (ranije je bilo 250,00 KM).

Kod poticanja proizvodnje voća predviđeni iznos je ostao na prošlogodišnjem nivou, kao i sredstva za uzgoj pčelinjih zajednica, uzgoj muznih grla, tov junadi, uzgoj rasplodnih krmača i uzgoj ovaca i koza..

Vlasnici junadi poticaj ostvaruju i za uzgoj žitarica tako da se uklope u maksimalno predviđeni iznos od 400,00 KM po aplikantu.

Poticaj po grlu rasplodne krmače sa 50,00 KM je predviđen da bude 40,00 KM. Razlog primjedbe poljoprivrednih uzgajivača goveda i muznih grla.

Imamo registrirana tri obrta za uzgoj svinja – krmača i oni poticaj ostvaruju aplicirajući za poticaj za registrirane obrte.

Kod poticaja za uzgoj ovaca i koza visina poticaja predviđena po jednom grlu je 10,00 KM i po grlu i ovaca i koza. To smo predložili na osnovu primjedbi dobivenih od uzgajivača. Predviđeni iznos sredstava je 800,00 KM.

Pri planiranju sredstava za pojedini vid poticaja rukovodili smo se pokazateljima iz 2024. godine, odnosno brojem podnesenih zahtjeva za pojedini vid poticaja, kao i visini isplaćenih sredstava po stavkama, a najvažnije raspoloživim sredstvima u Proračunu Općine Usora.

Obrazloženje pojedinih točaka Programa poticaja

1. Poticaj registriranih poljoprivrednih obrta

Kriterij kojeg mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za registrirane poljoprivredne obrte je da je registracija i upis u Registar poljoprivrednih gospodarstava poljoprivrednog obrta izvršena prije objave ovog Programa. Obrt mora biti registriran sukladno Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima (Službene novine FBiH, broj 75/21). Isplata mora biti pokrivena računima u ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju (sjetvu, prehranu životinja - računi od 1.10.2024. godine i iz 2025. godine).

Maksimalan iznos potpore iznosi 500,00 KM. U slučaju većeg broja prijava točan iznos potpore će se dobiti stavljanjem u omjer raspoloživih sredstava sa brojem podnesenih prijava.

2. Poticaj proizvodnji kukuruza i pšenice

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva fizička osoba za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za proizvodnju kukuruza i pšenice su minimalna površina zasijana kukuruzom i/ili pšenicom 0,5 ha (5 dunuma),
Isplata mora biti pokrivena računima o ulaganju u sjetvu (računi od 1.10.2024. godine i iz 2025. godine).

Visina poticaja će ovisiti o broju prijavljenih korisnika i zasijanim površinama. Maksimalni iznos potpore za ovaj vid proizvodnje je 300,00 KM po podnesenom zahtjevu.

3. Poticaj proizvodnji povrća

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za proizvodnju povrća su: da je fizička osoba, minimalna površina zasijana povrćem (na otvorenom i/ili zatvorenom prostoru) je 0,1 ha (1 dunum), isplata mora biti pokrivena računima o ulaganju u sjetvu (računi od 1.10.2024. godine i iz 2025. godine).

Visina poticaja će ovisiti o broju prijavljenih korisnika i zasijanim površinama. Maksimalni iznos potpore za ovaj vid proizvodnje je 200,00 KM po podnesenom zahtjevu.

4. Poticaj proizvodnji voća

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za proizvodnju voća su: da je fizička osoba, da minimalna zasađena površina voćem koštičavim, jabučastim ili jezgrastim je 0,3 ha (3 dunuma) monokulturnog nasada voća, s minimalnim brojem stabala 50/dunumu. Potiče se i proizvodnja jagodičastog voća (malina, kupina, ribizla, borovnica i aronija) za minimalno zasađenu površinu od 0,1 ha (1 dunum). Minimalni broj sadnica za ovu proizvodnju voća je: 500 sadnica/dunum za malinu, 400 sadnica/dunum za ribizlu, 200 sadnica/dunum za borovnicu, aroniju i kupinu sukladno Sjetvenim normama i gustini sadnje. Isplata mora biti pokrivena računima o ulaganju u voćnjak (računi od 1.10.2024. godine i iz 2025. godine).

Visina poticaja će ovisiti o broju prijavljenih korisnika i zasijanim površinama. Maksimalni iznos potpore za ovaj vid proizvodnje je 200,00 KM po podnesenom zahtjevu.

5. Poticaj za uzgoj pčelinjih zajednica

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za uzgoj pčelinjih zajednica su: da je fizička osoba i da u trenutku prijavljivanja poticaja posjeduje minimalno 20 pčelinjih zajednica.

Visina poticaja iznosi 5,00 KM po pčelinjoj zajednici. Visina poticaja može biti i manja, ovisno od broja odobrenih zahtjeva. Maksimalan iznos potpore po ovom osnovu iznosi 300,00 KM.

6. Poticaj uzgoju muznih krava

Kriteriji su minimalno tri muzne krave u uzgoju fizičkih osoba. Visina poticaja predviđena je u iznosu od 40,00 KM po grlu, a planiran prema ukupno predviđenim sredstvima u iznosu od 300,00 KM i broju muznih krava u uzgoju (fizičkih osoba).

7. Poticaj za tov junadi

Kriteriji su minimalno tri juneta uvedena u tov fizičkih osoba, ne starija od 18 mjeseci u trenutku podnošenja zahtjeva za poticaj. Visina poticaja predviđena u iznosu od 40, 00 KM po junetu. Uzet je obzir broj junadi (u tovu fizičkih osoba) i raspoloživa sredstva (500,00 KM).

8. Poticanje uzgoju ovaca i koza

Za ovaj vid poticaja je predviđeno 800,00 KM, s poticanjem 10,00 KM po grlu/ovca i/ili koza, uz kriterij minimalo 15 ovaca i/ ili koza u uzgoju fizičke osobe. Uzeli smo u obzir broj grla (u uzgoju fizičkih osoba) i mogućnost poticanja i malih uzgajivača. Maksimalan iznos potpore po ovom osnovu je 200,00 KM.

9. Poticanje uzgoju rasplodnih krmača

Kriteriji su ostali na nivou prošlogodišnjih, uz obvezu Povjerenstva da obide sve prijavljene aplikante.

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za uzgoj rasplodnih krmača su da u trenutku prijavljivanja poticaja u uzgoju fizičkog lica ima najmanje 3 rasplodne krmače.

Visina poticaja predviđena je da bude 40,00 KM/grlo (primjedbe drugih uzgajivača). Visina poticaja može biti i manja, ovisno od broja odobrenih zahtjeva. Maksimalan iznos potpore po ovom osnovu iznosi 300,00 KM.

Uzimajući u obzir prvenstveno sredstva predviđena u Proračunu Općine Usora za ove namjene kao i naprijed izložene činjenice, kao i odobrene poticaje s federalne i županijske razine za poljoprivredne proizvođače s područja naše Općine pristupilo se izradi ovog Programa poticaja.

Obrađivač:

Služba za gospodarstvo i financije
Pomoćnik načelnika Anto Bonić, dipl. ing. prom.

PREDLAGATELJ:

**Općinski načelnik
Zvonimir Anđelić, dipl. ing. građ.**